

KASTAMONU GAZETESİ

(1882-1920)

Ekrem Zahid BOYRAZ

© Copyright 2019

Bu kitabin, basim, yayan ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabin tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaç kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitaptan kaynak göstermek koşuluyla alıntı yapılabilir.

ISBN

978-605-258-432-3

Kitap Adı

Kastamonu Gazetesi (1882-1920)

Yazar

Ekrem Zahid BOYRAZ

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Uzun Dijital Matbaa

Bisac Code

HIS000000

DOI

10.37609/akya.2523

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
I – OSMANLI DEVLETİNDE BASIN	1
A – İlk Basım Faaliyetleri	1
B- İlk Basın Faaliyetleri	5
1- Osmanlı’da Yabancı Basın	5
2- Osmanlı’da Türkçe Basın	6
a- Kastamonu’da Basın	8
Gazeteler.....	9
Dergiler	11

BİRİNCİ BÖLÜM

KURULUŞ AMACI VE YAYIN ÖYKÜSÜ	13
I- OSMANLI'DA VİLÂYET GAZETECİLİĞİ	13
II-GAZETENİN KURULUŞU.....	14
III-TEKNİK TANITIMI	17
A-Sayfa, Sütun ve Ebadı	17
1-Sayfa	17
2-Sütun	17
3-Ebadı	18
B-Mizanpağı.....	18
C- Ücreti	20
D-Reklam ve İlan Politikaları	21
E- Fotoğraf ve Ekler	22
III- DEĞİŞEN BASIN ÇİZGİSİNDEN GAZETENİN KENDİSİNİ YENİLEMESİ	23

İKİNCİ BÖLÜM

GAZETENİN YAYIN POLİTİKASI	25
I- ABONE İLE OLAN İLİŞKİLERİ.....	25
II- BAB-I ALİ İLE OLAN İLİŞKİLERİ	28
III- AMACI, YAYIN POLİTİKASI VE KOLEKSİYONLARI....	30
A- Amacı	30
B- Yayın Politikası	31
C- Koleksiyonları	35
D- İncelediği Konular	37

IV- DÖNEMİN OLAYLARININ GAZETEYE YANSIMALARI	39
A- İç Olaylar.....	39
B- Dış Olaylar	42
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
KASTAMONU GAZETESİNE GÖRE KASTAMONU..... 47	
I- EKONOMİ.....	47
II- EGİTİM.....	53
III- ADLİ VAKÄLAR.....	57
IV- TABİİ FELAKETLER	62
V- SAĞLIK	68
VI- SOSYO – KÜLTÜREL HAYAT	77
SONUÇ.....	85
KAYNAKÇA	86
EKLER	95

KISALTMALAR

a.g.e.	adı geçen eser
a.g.m.	adı geçen makale
AİTİA	Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi
Ans.	Ansiklopedi
bkz.	bakınız
BK	Belediye Kütüphaneleri
EAÜK	Erzurum Atatürk Üniversitesi Kütüphaneleri
HTUK	Hakkı Tarık Us Kütüphaneleri
KİHK	Kastamonu İl Halk Kütüphaneleri
MBVY	Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları
MİL	Milli Kütüphane
MK	Millet Kütüphaneleri
Nu.	Numara
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TİTE	Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü
TTK	Türk Tarih Kurumu
vb.	ve benzerleri
vd.	ve devamı
vs.	ve saire

ÖNSÖZ

Kastamonu gazetesi, 1864'te yayınlanan vilayet nizamnamesi dâhilinde oluşturulmaya başlanan vilayet matbaası ile ortaya çıkan bir gazetedir. Bu çalışmada, 1882-1920 yılları arasında resmi bir kimlikle oluşturulan **Kastamonu** gazetesinin tanıtımı yapılmaya çalışılmıştır. Çalışma ile aynı zamanda **Kastamonu** gazetesi ekseninde ve çalışma yapılan dönemde içerisinde Kastamonu'nun idari sınırı dâhilinde yer alan havza farklı yönlerden ele alınmıştır.

Çalışma, Osmanlı basın tarihi ve Kastamonu basın tarihi konularını içeren genel bir girişten sonra üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, **Kastamonu** gazetesinin kuruluş öyküsüne paralel olarak teknik bir tanıtım oluşturmaktadır. İkinci bölümde genel çerçevede **Kastamonu** gazetesinin yayın politikası tanımlanmıştır. Üçüncü bölümde ise **Kastamonu** gazetesinin sunduğu şekilde Kastamonu ve çevresi çalışmanın kapsadığı dönem itibarıyla ekonomik, sosyo-kültürel, adli vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Çalışma ile Kastamonu'nun basın tarihi ve yerel tarih açısından tanıtılması amaçlanmıştır.

Ekrem Zahid BOYRAZ

KAYNAKÇA

SÜRELİ YAYINLAR

- Kastamonu**, Nu:428, 5 Nisan 1298 (15 Nisan 1882)
Kastamonu, Nu:431, 26 Nisan 1298 (10 Mayıs 1882)
Kastamonu, Nu:432, 3 Mayıs 1298 (16 Mayıs 1882)
Kastamonu, Nu:435, 24 Mayıs 1298 (3 Haziran 1882)
Kastamonu, Nu:436, 31 Mayıs 1298 (10 Haziran 1882)
Kastamonu, Nu:438, 21 Haziran 1298 (7 Temmuz 1882)
Kastamonu, Nu:439, 28 Haziran 1298 (14 Temmuz 1882)
Kastamonu, Nu:440, 5 Temmuz 1299 (21 Temmuz 1882)
Kastamonu, Nu:447, 2 Ağustos 1298 (18 Ağustos 1882)
Kastamonu, Nu:448, 9 Ağustos 1298 (25 Ağustos 1882)
Kastamonu, Nu:449, 16 Ağustos 1298 (1 Eylül 1882)
Kastamonu, Nu:450, 23 Ağustos 1298 (8 Eylül 1882)
Kastamonu, Nu:451, 30 Ağustos 1297 (15 Eylül 1882)
Kastamonu, Nu:454, 20 Eylül 1298 (6 Ekim 1882)
Kastamonu, Nu:459, 24 Teşrin-i Evvel 1298 (10 Kasım 1882)
Kastamonu, Nu:482, 4 Nisan 1299 (16 Nisan 1883)
Kastamonu, Nu:498, 8 Ağustos 1299 (21 Ağustos 1883)
Kastamonu, Nu:522, 6 Şubat 1299 (22 Şubat 1884)
Kastamonu, Nu:535, 7 Mayıs 1300 (19 Mayıs 1884)
Kastamonu, Nu:573, 28 Kanun-u Sani 1300 (9 Şubat 1885)
Kastamonu, Nu:580, 18 Mart 1301 (1 Nisan 1885)
Kastamonu, Nu:583, 8 Nisan 1301 (20 Nisan 1885)
Kastamonu, Nu:598, 23 Temmuz 1301 (5 Ağustos 1885)
Kastamonu, Nu:625, 17 Şubat 1301(29 Şubat 1886)
Kastamonu, Nu:681, 23 Mart 1303 (4 Nisan 1886)
Kastamonu, Nu:685, 11 Mayıs 1303 (23 Mayıs 1886)
Kastamonu, Nu:709, 12 Teşrin-i Evvel 1303 (24 Ekim 1887)
Kastamonu, Nu:725, 1 Şubat 1303 (13 Şubat 1887)
Kastamonu, Nu:730, 7 Mart 1303 (20 Mart 1888)

- Kastamonu**,Nu:732, 18 Mart 1304 (30 Nisan 1888)
Kastamonu,Nu:735, 11 Nisan 1304 (25 Nisan 1888)
Kastamonu,Nu:739, 9 Mayıs 1304 (21 Mayıs 1888)
Kastamonu,Nu:740, 23 Mart 1304 (5 Nisan 1890)
Kastamonu,Nu:745, 27 Haziran 1304 (9 Temmuz 1888)
Kastamonu,Nu:751, 15 Ağustos 1304 (27 Ağustos 1888)
Kastamonu,Nu:756, 19 Eylül 1304 (1 Ekim 1888)
Kastamonu,Nu:758, 3 Teşrin-i Evvel 1304 (15 Ekim 1888)
Kastamonu,Nu:773, 5 Mart 1305 (18 Mart 1889)
Kastamonu,Nu:774, 30 Kanun-u Sani 1304 (11 Şubat 1889)
Kastamonu,Nu:800, 3 Ağustos 1303 (16 Ağustos 1886)
Kastamonu,Nu:810, 23 Teşrin-i Evvel 1305 (3 Kasım 1889)
Kastamonu,Nu:820, 20 Mart 1306 (2 Nisan 1889)
Kastamonu,Nu:888, 6 Mayıs 1307 (19 Mayıs 1891)
Kastamonu,Nu:900, 5 Ağustos 1307 (18 Ağustos 1892)
Kastamonu,Nu:908, 30 Eylül 1307 (12 Ekim 1891)
Kastamonu,Nu:939, 4 Mayıs 1308 (17 Mayıs 1892)
Kastamonu,Nu:972, 11 Kanun-u Sani 1308 (23 Ocak 1893)
Kastamonu,Nu:974, 25 Kanun-u Sani 1308 (6 Şubat 1893)
Kastamonu,Nu:986, 26 Nisan 1309 (8 Mayıs 1893)
Kastamonu,Nu:988, 10 Mayıs 1309 (22 Mayıs 1893)
Kastamonu,Nu:1013, 8 Teşrin-i Sani 1309 (20 Kasım 1893)
Kastamonu,Nu:1036, 25 Nisan 1310 (7 Mayıs 1894)
Kastamonu,Nu:1041, 30 Mayıs 1310 (12 Haziran 1894)
Kastamonu,Nu:1071, 2 Kanun-u Sani 1310 (14 Ocak 1895)
Kastamonu,Nu:1094, 19 Haziran 1311 (2 Ağusyos 1895)
Kastamonu,Nu:1111, 12 Teşrin-i evvel 1311 (28 Ekim 1895)
Kastamonu,Nu:1140, 20 Mayıs 1312 (1 Haziran 1896)
Kastamonu,Nu:1152, 12 Ağustos 1312 (24 Ağustos 1896)
Kastamonu,Nu:1155, 2 Eylül 1312 (14 Eylül 1896)
Kastamonu,Nu:1156, 9 Eylül 1312 (21 Eylül 1896)
Kastamonu,Nu:1157, 16 Eylül 1312 (28 Eylül 1896)
Kastamonu,Nu:1158, 23 Eylül 1312 (5 Ekim 1896)
Kastamonu,Nu:1160, 9 Teşrin-i evvel-i rumi 1312 (21 Ekim 1896)
Kastamonu,Nu:1161, 16 Teşrin-i Evvel 1312 (28 Ekim 1896)
Kastamonu,Nu:1162, 23 Teşrin-i Evvel 1312 (4 Kasım 1896)
Kastamonu,Nu:1163, 20 Teşrin-i Evvel 1312 (11 Kasım 1896)
Kastamonu,Nu:1166, 20 Teşrin-i Sani 1312 (2 Ocak 1896)

- Kastamonu**,Nu:1172, 1 Kanun-u Sani 1312 (13 Ocak 1897)
Kastamonu,Nu:1181, 5 Mart 1313 (17 Mart 1897)
Kastamonu,Nu:1182, 12 Mart 1313 (24 Mart 1897)
Kastamonu,Nu:1184, 26 Mart 1313 (5 Nisan 1897)
Kastamonu,Nu:1185, 2 Nisan 1313 (14 Nisan 1897)
Kastamonu,Nu:1186, 9 Nisan 1313 (21 Nisan 1897)
Kastamonu,Nu:1187, 16 Nisan 1313 (26 Nisan 1897)
Kastamonu,Nu:1190, 5 Mayıs 1313 (19 Mayıs 1897)
Kastamonu,Nu:1191, 14 Mayıs 1313 (26 Mayıs 1897)
Kastamonu,Nu:1192, 21 Mayıs 1313 (3 Haziran 1897)
Kastamonu,Nu:1193, 28 Mayıs 1313 (10 Haziran 1897)
Kastamonu,Nu:1194, 4 Haziran 1313 (16 Haziran 1897)
Kastamonu,Nu:1195, 11 Haziran 1313 (23 Haziran 1897)
Kastamonu,Nu:1199, 9 Temmuz 1313 (21 Temmuz 1897)
Kastamonu,Nu:1204, 13 Ağustos 1313 (25 Ağustos 1897)
Kastamonu,Nu:1205, 19 Ağustos 1313 (31 Ağustos 1897)
Kastamonu,Nu:1209, 17 Eylül 1313 (29 Eylül 1897)
Kastamonu,Nu:1210, 24 Eylül 1313 (6 Ekim 1897)
Kastamonu,Nu:1217, 12 Teşrin-i Sani 1313 (24 Kasım 1897)
Kastamonu,Nu:1228, 21 Kanun-u Sani 1313 (3 Şubat 1898)
Kastamonu,Nu:1229, 4 Şubat 1313 (17 Şubat 1898)
Kastamonu,Nu:1230, 18 Şubat 1313 (2 Mart 1898)
Kastamonu,Nu:1237, 8 Nisan 1314 (20 Nisan 1898)
Kastamonu,Nu:1238, 15 Nisan 1314 (28 Nisan 1898)
Kastamonu,Nu:1239, 29 Nisan 1314 (11 Mayıs 1898)
Kastamonu,Nu:1242, 6 Nisan 1314 (20 Nisan 1898)
Kastamonu,Nu:1245, 10 Haziran 1314 (22 Haziran 1898)
Kastamonu,Nu:1253, 5 Ağustos 1314 (18 Ağustos 1898)
Kastamonu,Nu:1258, 3 Eylül 1314 (17 Eylül 1898)
Kastamonu,Nu:1258, 13 Eylül 1314 (26 Eylül 1898)
Kastamonu,Nu:1263, 14 Teşrin-i Evvel 1314 (27 Ekim 1898)
Kastamonu,Nu:1269,25 Teşrin-i Sani 1314 (9 Aralık 1898)
Kastamonu,Nu:1279, 10 Şubat 1314 (22 Şubat 1899)
Kastamonu,Nu:1303, 6 Ağustos 1315 (13 Ağustos 1899)
Kastamonu,Nu:1304, 13 Agustos 1315 (17 Haziran 1899)
Kastamonu,Nu:1317, 7 Teşrin-i Sani 1316 (20 Kasım 1899)
Kastamonu,Nu:1333, 8 Mart 1316 (20 Mart 1900)
Kastamonu,Nu:1333, 8 Mart 1316 (21 Mart 1900)

- Kastamonu**,Nu:1335, 22 Mart 1316 (3 Nisan 1899)
Kastamonu,Nu:1336, 5 Nisan 1316 (17 Nisan 1899)
Kastamonu,Nu:1337, 12 Nisan 1316 (24 Nisan 1899)
Kastamonu,Nu:1339, 26 Nisan 1316 (8 Mayıs 1899)
Kastamonu,Nu:1340, 3 Mayıs 1316 (15 Mayıs 1899)
Kastamonu,Nu:1341, 10 Mayıs 1316 (22 Mayıs 1899)
Kastamonu,Nu:1342, 17 Mayıs 1316 (29 Mayıs 1899)
Kastamonu,Nu:1343, 24 Mayıs 1316 (6 Haziran 1900)
Kastamonu,Nu:1344, 31 Mayıs 1316 (13 Haziran 1900)
Kastamonu,Nu:1345, 7 Haziran 1316 (21 Haziran 1899)
Kastamonu,Nu:1346, 14 Haziran 1316 (28 Haziran 1899)
Kastamonu,Nu:1347, 21 Haziran 1316 (3 Temmuz 1900)
Kastamonu,Nu:1349, 4 Temmuz 1316 (18 Temmuz 1899)
Kastamonu,Nu:1351, 19 Temmuz 1316 (1 Ağustos 1900)
Kastamonu,Nu:1353, 2 Ağustos 1316 (15 Ağustos 1900)
Kastamonu,Nu:1355, 19 Ağustos 1316 (1 Eylül 1900)
Kastamonu,Nu:1358, 4 Eylül 1318 (17 Eylül 1902)
Kastamonu,Nu:1383, 7 Mart 1317 (20 Mart 1901)
Kastamonu,Nu:1387, 4 Nisan 1317 (17 Nisan 1901)
Kastamonu,Nu:1398, 27 Haziran 1317 (10 Temmuz 1901)
Kastamonu,Nu:1400, 11 Temmuz 1317 (24 Temmuz 1901)
Kastamonu,Nu:1421, 18 Kanun-u Evvel 1317 (31 Aralık 1901)
Kastamonu,Nu:1432, 27 Şubat 1317 (12 Mart 1902)
Kastamonu,Nu:1435, 27 Mart 1317 (8 Nisan 1902)
Kastamonu,Nu:1513, 29 Teşrin-i Evvel 1319 (11 Kasım 1903)
Kastamonu,Nu:1524, 28 Kanun-u Sani 1319 (1 Şubat 1904)
Kastamonu,Nu:1540, 26 Mayıs 1320 (8 Haziran 1904)
Kastamonu,Nu:1644, 28 Temmuz 1322 (11 Ağustos 1906)
Kastamonu,Nu:1648, 26 Temmuz 1322 (8 Ağustos 1906)
Kastamonu,Nu:1650, 9 Ağustos 1322 (22 Ağustos 1906)
Kastamonu,Nu:1654, 6 Eylül 1322 (19 Eylül 1906)
Kastamonu,Nu:1655, 13 Eylül 1322 (26 Eylül 1906)
Kastamonu,Nu:1683, 24 Nisan 1322 (6 Mayıs 1906)
Kastamonu,Nu:1686, 25 Nisan 1323 (8 Mayıs 1907)
Kastamonu,Nu:1720, 19 Kanun-u Evvel 1323 (1 Ocak 1908)
Kastamonu,Nu:1729, 20 Şubat 1323 (4 Mart 1908)
Kastamonu,Nu:1771, 10 Kanun-u Evvel 1324 (23 Ocak 1908)
Kastamonu,Nu:1779, 9 Şubat 1324 (22 Şubat 1909)

- Kastamonu**,Nu:1788, 20 Nisan 1325 (3 Mayıs 1909)
Kastamonu,Nu:1815, 2 Teşrin-i Sani 1325 (15 Ekim 1909)
Kastamonu,Nu:1831, 1 Mart 1326 (15 Mart 1910)
Kastamonu,Nu:1831, 1 Mart 1326 (15 Mart 1910)
Kastamonu,Nu:1888, 11 Nisan 1327 (24 Nisan 1911)
Kastamonu,Nu:1888, 11 Nisan 1327 (24 Nisan 1911)
Kastamonu,Nu:1889, 18 Nisan 1327 (1 Mayıs 1911)
Kastamonu,Nu:1889, 18 Nisan 1327 (2 Mayıs 1911)
Kastamonu,Nu:1892, 9 Mayıs 1327 (23 Mayıs 1911)
Kastamonu,Nu:1900, 4 Temmuz 1327 (17 Temmuz 1911)
Kastamonu,Nu:1902, 18 Temmuz 1327 (1 Ağustos 1911)
Kastamonu,Nu:1913, 3 Teşrin-i Evvel 1327 (17 Ekim 1911)
Kastamonu,Nu:2037, 28 Kanun-u Sani 1329 (10 Şubat 1915)
Kastamonu,Nu:2044, 21 Nisan 1330 (4 Mayıs 1914)
Kastamonu,Nu:2051, 8 Haziran 1330 (22 Haziran 1915)
Kastamonu,Nu:2055, 7 Temmuz 1330 (20 Temmuz 1914)
Kastamonu,Nu:2059, 4 Ağustos 1330 (17 Ağustos 1914)
Kastamonu,Nu:2061, 18 Ağustos 1330 (31 Ağustos 1914)
Kastamonu,Nu:2062, 25 Ağustos 1330 (2 Eylül 1914)
Kastamonu,Nu:2063, 1 Eylül 1330 (15 Eylül 1914)
Kastamonu,Nu:2069, 13 Teşrin-i Evvel 1330 (27 Ekim 1914)
Kastamonu,Nu:2070, 27 Teşrin-i Evvel 1330 (10 Kasım 1914)
Kastamonu,Nu:2072, 10 Teşrin-i Sani 1330 (23 Kasım 1914)
Kastamonu,Nu:2087, 22 Nisan 1330 (4 Mayıs 1915)
Kastamonu,Nu:2102, 8 Haziran 1331 (21 Haziran 1915)
Kastamonu,Nu:2105, 29 Haziran 1331 (12 Temmuz 1915)
Kastamonu,Nu:2109, 27 Temmuz 1331 (10 Ağustos 1915)
Kastamonu,Nu:2111, 10 Ağustos 1331 (22 Ağustos 1915)
Kastamonu,Nu:2122, 26 Teşrin-i Evvel 1331 (8 Aralık 1815)
Kastamonu,Nu:2124, 9 Teşrin-i Evvel 1331 (15 Kasım 1915)
Kastamonu,Nu:2127, 3 Teşrin-i Sani 1331 (11 Aralık 1915)
Kastamonu,Nu:2128, 10 Teşrin-i Sani 1331 (18 Aralık 1915)
Kastamonu,Nu:2130, 24 Teşrin-i Sani 1331 (13 Aralık 1915)
Kastamonu,Nu:2136, 1 Şubat 1331 (15 Şubat 1916)
Kastamonu,Nu:2142, 14 Mart 1332 (26 Mart 1916)
Kastamonu,Nu:2144, 28 Mart 1332 (10 Nisan 1916)
Kastamonu,Nu: 2146, 11 Nisan 1332 (24 Nisan 1916)
Kastamonu,Nu:2147, 18 Nisan 1332 (30Nisan 1916)

- Kastamonu**, Nu:2148, 25 Nisan 1332 (8 Mayıs 1916)
- Kastamonu**, Nu:2154, 6 Haziran 1332 (18 Haziran 1916)
- Kastamonu**, Nu: 2156 , 21 Haziran 1332 (4 ağustos 1915)
- Kastamonu**, Nu:2158, 4 Temmuz 1332 (17 Temmuz 1916)
- Kastamonu**, Nu:2172, 17 Teşrin-i Evvel 1332 (30 Ekim 1916)
- Kastamonu**, Nu:2169, 19 Eylül 1332 (1 Ekim 1916)
- Kastamonu**, Nu:2171, 10 Teşrin-i Evvel 1332 (24 Ekim 1916)
- Kastamonu**, Nu:2173, 24 Teşrin-i Evvel 1332 (7 Ekim 1916)
- Kastamonu**, Nu:2180, 13 Kanun-u Evvel 1332 (27 Aralık 1916)
- Kastamonu**, Nu:2185, 17 Kanun-u Sani 1332 (29 Ocak 1917)
- Kastamonu**, Nu:2186, 28 Kanun-u Sani 1332 (10 Mart 1917)
- Kastamonu**, Nu:2188, 6 Şubat 1332 (20 Şubat 1917)
- Kastamonu**, Nu:2190, 5 Mart 1333 (19 Mart 1917)
- Kastamonu**, Nu:2193, 26 Mart 1333 (8 Nisan 1917)
- Kastamonu**, Nu:2196, 16 Nisan 1333 (30 Nisan 1917)
- Kastamonu**, Nu:2202, 28 Mayıs 1333 (10 Haziran 1917)
- Kastamonu**, Nu:2208, 10 Ağustos 1333 (24 Ağustos 1916)
- Kastamonu**, Nu:2209, 16 Temmuz 1333 (30 Temmuz 1917)
- Kastamonu**, Nu:2210, 30 Temmuz 1333 (13 Ağustos 1917)
- Kastamonu**, Nu:2212, 6 Haziran 1333 (20 Haziran 1917)
- Kastamonu**, Nu: 2229, 31 Mart 1334 (13 Nisan 1917)

ESERLER :

- ADIVAR Adnan; **Osmanlı Türklerinde İlim**, İstanbul 1970.
  - DEMİRCİOĞLU Aziz; **100 Yıllık Kastamonu Basını**, Doğrusöz Matbaası, Kastamonu 1973.
  - DEMİRCİOĞLU Aziz; **100 Yıllık Kastamonu Basınımda Kim Kimdir.(1872-1972)**, Doğrusöz Matbaası Kastamonu 1973.
  - DEMİRCİOĞLU Ziya; **Kastamonu Valileri (1881-1908)**, Doğrusöz Matbaası Kastamonu 1973.
  - DUMAN Hasan; **Osmanlı-Türk Süreli Yayınları ve Gazeteleri(1828-1928)**, Ankara 2000.
  - ERTUĞ Hasan Refik; **Basın ve Yayın Tarihi**, İstanbul 1955.
  - GALANTİ Avram; **Türkler ve Yahudiler Tarihi**, İstanbul 1947.
  - GERÇEK Selim Nüzhet; **Türk Gazeteciliği**, Devlet Matbaası, İstanbul 1931.
  - Türk Matbaacılığı**, Devlet Matbaası, İstanbul 1939
  - İNÜĞUR M.Nuri; **Basın ve Yayın Tarihi**, Çankaya Yayınevi, İstanbul 1982.
  - JELTYAKOV A.D.; **Türkiyenin Sosyo-Politik ve Kültürel Hayatında Basın (1729-1908)**, Navka Yayıncılık, Moskova 1972.
  - KARAL Enver Ziya; **Osmanlı Tarihi**, C:VI., TTK Basım Evi, Ankara 1983.
  - KORKMAZ Alemdar; **Türkiye'de Yayınlanan Fransızca bir Gazetenin Tarihi (İstanbul 1875-1964)**,

AİTİA Yayınları, Ankara 1950.

-ORTAYLI İlber; **19.Yüzyıl'da Kastamonu Vilayetindeki Yapısal Değişim Üzerine**, AÜSBF Basın Yayın Yıllığından Ayrı Basım.,Doğan Matbaası, Ankara 1977.

-ORTAYLI İlber; **Tanzimat Devri Basını Üzerine Notlar**, Cahit Talas'a Armağandan ayrı basım, MBVY, Ankara 1994.

-ÖĞÜTÇÜ Mahir; **Kastamonu Vilayet Merkezinde Kendir Ziraati ve Urgancılık Sanatı**, Vilayet Matbaası Kastamonu 1934.

-SUBAŞI Nihat; **Gazete ve Tekniği**, Ulusal Basımevi, Ankara 1970.

-ŞAPOLYO Enver Behnan; **Türk Gazetecilik Tarihi ve Her Yönü İle Basın**, Güven Matbaası, Ankara 1969.

-UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı; **Kastamonu Meşahiri “Hafız Hüseyin Hüsnü Efendi”**, Hazırlayan : Mustafa Eski, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1990.

-UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı; **Osmanlı Tarihi,C:IV.**,TTK Yayınevi, Ankara 1995.

-YAZICI Nesimi; **Tanzimat Dönemi Basını Konusunda Bir Değerlendirme**, Tanzimatın 150.Yıldönümü Uluslar arası Sempozyumu'ndan ayrıbasım TTK Basımevi, Ankara 1994

MAKALELER :

- AKBAYAR Nuri; “*Osmancı'da Basın*”, **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**, C:VI.İstanbul 1985, s.1680-1688.
- AKBULUT Mustafa; “*İbrahim Müteferrika ve İlk Türk Matbaası*”, **Türkler**, , C:XIV Ankara 2002.s.919-926.
- AYTEKİN Halil; “*Cumhuriyet'in Devraldığı Kastamonu Eğitim Müesseseleri (1910-1918)*”, **Türk Tarihinde ve Kültüründe Kastamonu – Tebliğler**, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1989, s.101-108.
- GEVGİLİLİ Ali; “*Türkiye Basını*”, **Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi**,C:I., İstanbul 1990, s.202-212.
- GÜNYOL Vedat; “*Matbuat*” **TDVİA** ,C:VII., İstanbul 1988, s.368-371.
- KOLOĞLU Orhan; “*Osmancı Basını, İçeriği ve Rejimi*”, **Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**, C:I., İstanbul 1985, s.112-125.
- NUHOĞLU Hidayet; “*Müteferrika Matbaası ve Bazı Mülahazalar*”,**Osmancı**, , C:VII., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2000, s.221-229.
- UÇMAN Abdullah; “*Tanzimat'tan Sonra Basın ve Edebiyat*”,**Osmancı**,C:IX., Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2000, s.753-765.
- UYGUR Tahsin Nahit; “*Kastamonu Vilayet Matbaasında Basilan Eserler*”, **Müteferrika**, Aralık 1995, s.21-53.
- VARLIK Bülent; “*Yerel Basının Öncüsü Vilayet Gazeteleri*”,**Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi**,C:I., İstanbul 1985, s.99-102.